

ZATWIERDZAM:

Zastępca Komendanta Głównego
Państwowej Straży Pożarnej
nadbryg. Józef Galica
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

ZASADY ORGANIZACJI RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KRAJOWYM SYSTEMIE RATOWNICZO-GAŚNICZYM

Warszawa, styczeń 2025 r.

ZAKRES ZMIAN:

Data	Wprowadzone zmiany	Przeprowadzający aktualizację
Styczeń 2025 r.	<ol style="list-style-type: none">1. Usunięcie z dokumentu poziomu gotowości operacyjnej E – modułu CBRN.2. Aktualizacja wymaganych kwalifikacji ratowników chemicznych SGRChem we wszystkich poziomach gotowości operacyjnej.3. Usunięcie załączników „wykaz oraz plan rozwoju specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno-ekologicznego”, „Ozonowanie” i „Organizacja działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego poza granicami kraju MODUŁ CBRN”. Dodanie załącznika „Karta graficzna SGRChem”4. Zmiana poziomu zabezpieczenia podczas zdarzeń radiacyjnych, oraz aktualizacja współpracy z innymi podmiotami – załącznik R.1., R.2. R.3, R.4.5. Aktualizacja załączników nr 1, 3, 4 i 9.	

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	5
ROZDZIAŁ 1 WPROWADZENIE	6
ROZDZIAŁ 2 ORGANIZACJA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG W ZAKRESIE PODSTAWOWYM	9
2.1. Jednostki realizujące ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym.	9
2.2. Standard gotowości operacyjnej jednostek.	9
2.3. Zakres zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym.	9
2.4. Wymagania kwalifikacyjne strażaków i ratowników.	10
2.5. Minimalny standard wyposażenia jednostki w zakresie podstawowym.	10
2.6. Podstawowe zasady organizacyjne.	10
ROZDZIAŁ 3 ORGANIZACJA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM	12
3.1. Organizacja SGRChem z podziałem zadań.	12
3.2. Obszar zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym.	12
3.2.A. Poziom A – zabezpieczenie chemiczne.	12
3.2.B. Poziom B – rozpoznanie chemiczne.	13
3.2.C. Poziom C – rozpoznanie specjalne.	13
3.2.D. Poziom D – dekontaminacja.	14
3.2.L. Poziom L – analiza laboratoryjna.	14
3.3. Standard gotowości operacyjnej SGRChem.	15
3.3.A. Dla SGRChem poziomu gotowości A – zabezpieczenie chemiczne.	15
3.3.B. Dla SGRChem poziomu gotowości B – rozpoznanie chemiczne.	15
3.3.C. Dla SGRChem poziomu gotowości C – rozpoznanie specjalne.	15
3.3.D. Dla SGRChem poziomu gotowości D – dekontaminacja.	15
3.3.L. Dla SGRChem poziomu gotowości L – analiza laboratoryjna.	15
3.4. Standard kwalifikacji i liczebności ratowników chemicznych SGRChem.	15
3.4.A. Dla poziomu gotowości A – zabezpieczenie chemiczne.	17
3.4.B. Dla poziomu gotowości B – rozpoznanie chemiczne.	18
3.4.C. Dla poziomu gotowości C – rozpoznanie specjalne.	18
3.4.D. Dla poziomu gotowości D – dekontaminacja.	19
3.4.L. Dla poziomu gotowości L – analiza laboratoryjna.	19
3.4.O. Ogólne uwagi dotyczące wszystkich poziomów gotowości:	20
3.5. Standard wyposażenia minimalnego	21
3.5.A. Dla poziomu gotowości A.	22
3.5.B. Dla poziomu gotowości B.	22
3.5.C. Dla poziomu gotowości C.	22
3.5.D. Dla poziomu gotowości D.	22
3.5.L. Dla poziomu gotowości L.	22

3.6.	Podstawowe zasady organizacji i funkcjonowania ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym.....	22
3.6.1.	Zasady organizacji SGRChem poziomu gotowości A i B.....	22
3.6.2.	Zasady organizacji SGRChem poziomu gotowości C, D i L.....	24
ROZDZIAŁ 4	ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG.....	27
ROZDZIAŁ 5	OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO.....	29
5.1.	Działania ratownicze w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego.....	29
5.1.1.	Zasady prowadzenia działań ratowniczych w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego.....	31
5.1.1.A.	Zasady dysponowania SGRChem oraz zadania stanowisk kierowania PSP.....	31
5.1.1.B.	Zasady organizacji działań ratowniczych na miejscu zdarzenia. ...	31
5.1.2.	Zadania ratowników chemicznych specjalistycznej grupy ratownictwa chemiczno-ekologicznego.....	32
5.1.3.	Zasady kierowania działaniami ratownictwa chemicznego i ekologicznego.	33
5.1.4.	Odtworzenie gotowości operacyjnej SGRCHEM.....	34
5.1.5.	Wzajemne współdziałanie SGRChem.....	34
5.1.6.	Dokumentacja z działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.....	34
5.2.	Działania ratownicze w zakresie zagrożeń biologicznych.....	34
5.3.	Działania ratownicze w zakresie zagrożeń radiacyjnych.....	35
ROZDZIAŁ 6	OGÓLNE ZASADY ORGANIZACJI DEKONTAMINACJI.....	36
ROZDZIAŁ 7	WSPÓŁPRACA MIĘDZYKRAJOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO.....	38
ROZDZIAŁ 8	ZESPÓŁ KOMENDANTA GŁÓWNEGO PSP DS. RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO.....	39
ROZDZIAŁ 9	ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO.....	40
ROZDZIAŁ 10	POSTANOWIENIA KOŃCOWE.....	41
ROZDZIAŁ 11	SPIS ZAŁĄCZNIKÓW.....	42

WSTĘP

Krajowy system ratowniczo-gaśniczy (KSRG) w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego obejmuje planowanie, organizowanie i realizację działań ratowniczych niezbędnych do zmniejszenia lub likwidacji bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez substancje niebezpieczne dla ludzi, zwierząt, środowiska lub mienia.

Zasady organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG opracowane w 2012 roku ujednoliciły zasady planowania i organizacji tej dziedziny ratownictwa oraz zapewniały właściwy nadzór nad poziomem gotowości operacyjnej. W wyniku zmian w ustawie prawo atomowe oraz w ustawie o działaniach antyterrorystycznych, które wpłynęły na akty prawne opisujące funkcjonowanie ochrony przeciwpożarowej, KSRG otrzymał dodatkowe zadania w zakresie zagrożeń radiacyjnych, biologicznych oraz terrorystycznych. Istotnym elementem właściwego przygotowania KSRG do nowych wyzwań jest nie tylko osiągnięcie zakładanych w 2012 roku poziomów gotowości operacyjnej, ale również wymiana specjalistycznego wyposażenia, przygotowanie systemu do osiągnięcia nowych poziomów gotowości oraz możliwości tworzenia nowoczesnego systemu reagowania.

Niniejsze znowelizowane „Zasady organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym”, zwane dalej „Zasadami”, określają podstawowe pojęcia oraz zakres zadań dotyczących ratownictwa chemicznego i ekologicznego. Uwzględniają także organizację realizacji dodatkowych obowiązków, która została oparta na podmiotach KSRG realizujących ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym oraz specjalistycznym, w tym w obszarze dekontaminacji, zagrożeń radiacyjnych, zagrożeń biologicznych i zagrożeń wybuchowych.

Zasady są podstawowym dokumentem do dalszego rozwoju ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

Jednocześnie niniejsze Zasady wypełniają treści delegacji opisane w § 4 ust. 3 pkt 16 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego (Dz. U. poz. 1737) oraz mają charakter powszechnie obowiązującego prawa w jednostkach organizacyjnych PSP.

Zmiana nazewnictwa dot. „opracowania zasad (...)” (zapis z rozporządzenia z dnia 3 lipca 2017 r.) vs. „opracowania dokumentacji (...)” (zapis z rozporządzenia z dnia 17 września 2021 r.) wynika tylko i wyłącznie z uwarunkowań formalno-prawnych i legislacyjnych Departamentu Prawa Administracyjnego Rządowego Centrum Legislacji (RCL). Organ ten wskazał, że zasady postępowania w określonych sytuacjach stanowią materię ustawową, w związku z czym nakazał, zastąpienie wyrazu „Zasady” innym wyrazem, obligując tym samym Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej do stosownej zmiany, co zostało uczynione właśnie w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 września 2021 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego. Realizując zatem postulat RCL wyraz „Zasady” został zastąpiony wyrazem „Dokumentacja”, wobec czego zmiana ta nie ma najmniejszego wpływu na: działania operacyjne realizowane przez Państwową Straż Pożarną oraz na brak obligatoryjności realizowania zapisów zawartych w Zasadach (...).

Podczas aktualizacji przedmiotowego dokumentu kierowano się aktami prawnymi określonymi w załączniku nr 1.

ROZDZIAŁ 1 WPROWADZENIE

Ze względu na wyposażenie, wyszkolenie i możliwości realizacji zakresu zadań, wprowadza się następujący podział ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG:

- 1) **zakres podstawowy,**
- 2) **zakres specjalistyczny.**

W rozumieniu niniejszych Zasad użyte definicje oznaczają:

1. **Ratownictwo chemiczne i ekologiczne** – planowanie, organizowanie i realizację działań ratowniczych niezbędnych do zmniejszenia lub likwidacji bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez materiały niebezpieczne.
2. **Materiały niebezpieczne** – substancje niebezpieczne oraz przedmioty, których właściwości mogą powodować zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, zwierząt, mienia i środowiska.
3. **CBRNE** – zagrożenia powodowane przez czynniki chemiczne, biologiczne, radioaktywne, nuklearne oraz wybuchowe, które ze względu na swoje właściwości zostały użyte lub mogły zostać użyte w sposób celowy do wywołania zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi, zwierząt, mienia oraz środowiska naturalnego.
4. **Ratownicy** – strażacy i ratownicy jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz ratownicy innych podmiotów ratowniczych.
5. **Ratownicy chemiczni** – strażacy lub ratownicy posiadający odpowiednie kwalifikacje, pozwalające na realizację zadań w zakresie specjalistycznym ratownictwa chemicznego i ekologicznego (członkowie specjalistycznej grupy ratownictwa chemiczno-ekologicznego).
6. **Specjalistyczna grupa ratownictwa chemiczno-ekologicznego, zwana dalej SGRChem** – grupa ratowników chemicznych posiadających odpowiednie kwalifikacje oraz wymagane wyposażenie techniczne, które umożliwiają realizację zadań przypisanych poszczególnym poziomom gotowości.
7. **Dowódca grupy** – ratownik chemiczny, który nadzoruje całość zagadnień związanych z funkcjonowaniem SGRChem.
8. **Dowódca działań SGRChem** – ratownik chemiczny bezpośrednio kierujący siłami SGRChem podczas działań ratowniczych.
9. **Zabezpieczenie chemiczne** – czynności ratownicze w zakresie specjalistycznym mające na celu ograniczenie wpływu materiałów niebezpiecznych na otoczenie.
10. **Rozpoznanie chemiczne** – czynności rozpoznawcze podejmowane podczas zdarzeń z materiałami niebezpiecznymi, realizowane w oparciu o specjalistyczną wiedzę i umiejętności z wykorzystaniem technik pomiarowych i analitycznych.
11. **Rozpoznanie specjalne** – czynności rozpoznawcze podejmowane podczas zdarzeń z materiałami niebezpiecznymi, realizowane w oparciu o rozpoznanie chemiczne, zaawansowane środki techniczne oraz działania o szczególnym stopniu skomplikowania.
12. **Sampling** – zasadnicze czynności rozpoznania polegające na poborze i/lub przygotowaniu próbek do dalszej analizy lub ich zabezpieczenia.
13. **Strefa zagrożenia** – obszar, w którym występuje zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi.

14. **Strefa I (gorąca)** – obszar, gdzie ze względu na występujące zagrożenie ludzi konieczne jest zastosowanie dodatkowych ochron osobistych i sprzętu.
Za strefę I uważa się:
 - 1) obszar wstępnie nierozpoznany,
 - 2) obszar zagrożony wybuchem i/lub odłamkowaniem oraz nagłym pożarem,
 - 3) obszar, w którym występują niskie lub wysokie stężenia tlenu,
 - 4) obszar, w którym występują niebezpieczne stężenia gazów, par, aerozoli toksycznych,
 - 5) obszar, w którym występują niebezpieczne czynniki biologiczne (patogeny),
 - 6) obszar, w którym występuje moc dawki promieniowania jonizującego powyżej 100 $\mu\text{Sv/h}$ i/lub występują skażenia promieniotwórcze.
15. **Strefa II (chłodna)** – obszar działania służb ratowniczych poza strefą I i obszar zabezpieczenia logistycznego.
16. **Miejsce dekontaminacji** – obszar pracy służb i podmiotów ratowniczych, w którym dokonuje się dekontaminacji wstępnej, znajdujący się na granicy stref I i II. W miejscu tym może wystąpić pierwotne lub wtórne skażenie, wynikające z przemieszczania się ludzi lub zwierząt, lub sprzętu.
17. **Dekontaminacja wstępna osób poszkodowanych** – działania prowadzone w trybie pilnym na miejscu zdarzenia, podejmowane wobec osoby ekspozowanej na skażenie polegające na:
 - 1) umyciu (przetarciu) odsłoniętych części ciała dedykowanymi środkami,
 - 2) usunięciu i zabezpieczeniu odzieży skażonej,
 - 3) zastosowaniu ubioru zastępczego.
18. **Dekontaminacja wstępna sprzętu** – działania mające na celu zminimalizowanie negatywnego oddziaływania czynnika skażającego na sprzęt użyty w działaniach ratowniczych.
19. **Dekontaminacja właściwa** – czynności podejmowane w celu całkowitego usunięcia skażenia.
20. **Kontaminacja** – skażenie materiałem niebezpiecznym.
21. **Obszar chroniony jednostki ratowniczo-gaśniczej PSP lub specjalistycznej grupy ratownictwa chemiczno-ekologicznego** – zdefiniowana strefa niezależna od podziału administracyjnego, w którym ta jednostka lub grupa podejmie działania ratownicze możliwie w najkrótszym czasie.
22. **Czas alarmowania** – czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu osiągnięcia gotowości do wyjazdu zaalarmowanych zastępów.
23. **Niezwłoczny czas alarmowania:**
 - 1) w przypadku jednostki PSP – czas niezbędny wyłącznie na przygotowanie sprzętu i załogi dyżurującej w jednostce do wyjazdu,
 - 2) w przypadku pozostałej jednostki ochrony przeciwpożarowej, w tym jednostki OSP – czas niezbędny na przybycie strażaków lub ratowników do jednostki oraz przygotowanie sprzętu i załogi do wyjazdu.
24. **Czas dojazdu do miejsca zdarzenia** – czas, który upłynął od momentu wyjazdu do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów.
25. **Czas podjęcia działań ratowniczych** – czas, który upłynął od momentu zaalarmowania do momentu przyjazdu na miejsce działań zaalarmowanych zastępów.
26. **Do celów planistycznych** należy przyjmować następujące parametry:
 - 1) minimalny czas alarmowania dla jednostki PSP – 3 min,

- 2) minimalny czas alarmowania dla jednostki OSP – 10 min,
- 3) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po autostradach oraz drogach ekspresowych – 75 km/h,
- 4) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach wojewódzkich oraz pozostałych drogach krajowych – 60 km/h,
- 5) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach powiatowych – 50 km/h,
- 6) średnią prędkość poruszania się pojazdu ratowniczego po drogach gminnych i pozostałych – 30 km/h.

ROZDZIAŁ 2 ORGANIZACJA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG W ZAKRESIE PODSTAWOWYM

2.1. Jednostki realizujące ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym.

Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym realizują:

1. Wszystkie jednostki ratowniczo-gaśnicze Państwowej Straży Pożarnej (JRG PSP).
2. Inne, niż w pkt. 1, jednostki ochrony przeciwpożarowej (JOP) włączone do KSRG, które zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji przedmiotowych zadań określonych w ust. 2.3.
3. Inne podmioty ratownicze współpracujące z KSRG, które zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji tych zadań.

Podmioty, o których mowa w pkt 2 i 3, powinny spełniać co najmniej wymagania, szkoleniowe i sprzętowe, jakie zostały przewidziane w Zasadach, dla ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym powinny zostać zawarte w powiatowym planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego. Dysponowanie sił i środków przez odpowiednie stanowiska kierowania PSP do realizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym następuje zgodnie z procedurami dysponowania, każdorazowo do domniemanego lub potwierdzonego zdarzenia z udziałem materiałów niebezpiecznych.

Szczegółowe wytyczne do tworzenia zasad dysponowania zawarte są w „Ramowych wytycznych Komendanta Głównego PSP do opracowania zasad dysponowania sił jednostek ochrony przeciwpożarowej oraz zasad doraźnego zabezpieczenia operacyjnego terenu powiatu po zadysponowaniu zasobów ratowniczych”.

2.2. Standard gotowości operacyjnej jednostek.

Gotowość operacyjną określa się jako zdolność do podjęcia działań, polegających na realizacji zadań, określonych w ust. 2.3., przez co najmniej 6 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej 2 o kwalifikacjach określonych w ust. 2.4., wyposażonych w sprzęt określony w ust. 2.5., przy zachowaniu **niezwłocznego** czasu alarmowania.

2.3. Zakres zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym.

W zakresie podstawowym ratownictwa chemicznego i ekologicznego ratowanie życia i zdrowia stanowi priorytet w organizacji działań ratowniczych. Zadania realizowane w zakresie podstawowym zależą ściśle od kwalifikacji, wykształcenia strażaków lub ratowników oraz wyposażenia w środki techniczne.

Minimalny zakres zadań realizowanych w zakresie podstawowym obejmuje:

1. Rozpoznanie i zabezpieczenie miejsca zdarzenia oraz wyznaczenie stref zagrożenia.
2. Ewakuację poszkodowanych i zagrożonych ludzi oraz zwierząt poza strefę zagrożenia.
3. Ostrzeżenie i alarmowanie ludzi o zagrożeniu oraz informowanie o zasadach zachowania się.
4. Przeprowadzenie pomiarów za pomocą przyrządów pomiarowych, w tym pomiarów radiometrycznych w zakresie pomiaru mocy dawki promieniowania jonizującego oraz szacowanie dawki efektywnej.

5. Ograniczanie skutków emisji materiałów niebezpiecznych, w tym stawianie kurtyn wodnych.
6. Ograniczanie skutków wycieku substancji ropopochodnych.
7. Dekontaminację wstępną oraz udzielanie kwalifikowanej pierwszej pomocy (KPP).
8. Współdziałanie z innymi podmiotami ratowniczymi oraz wykonywanie czynności pomocniczych, w tym stanowiących wsparcie działań SGRChem.
9. Wykonywanie innych czynności ratowniczych wg posiadanego sprzętu oraz wiedzy, w danym zakresie.

2.4. Wymagania kwalifikacyjne strażaków i ratowników.

1. Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym realizują strażacy lub ratownicy posiadający umiejętności w przedmiotowym zakresie, nabyte w ramach szkolenia kwalifikacyjnego i utrwalane podczas doskonalenia zawodowego.
2. Członkowie jednostek OSP, które zadeklarowały w gotowości operacyjnej zdolność do realizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym, powinni nabyć umiejętności w przedmiotowym zakresie w ramach „szkolenia członków Ochotniczych Straży Pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych” oraz „szkolenia z ratownictwa chemicznego i ekologicznego realizowanego przez KSRG w zakresie podstawowym”.

2.5. Minimalny standard wyposażenia jednostki w zakresie podstawowym.

Wymagane minimum wyposażenia w sprzęt do realizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym określa załącznik nr 2. Stosowany przedmiotowy sprzęt musi przechodzić przegląd techniczny, kalibrację oraz być legalizowany zgodnie z zaleceniami producenta i obowiązującymi przepisami prawnymi w tym obszarze.

Poza wymaganiami określonymi w załączniku nr 2 zaleca się posiadanie dodatkowych przyrządów pomiarowych umożliwiających pomiar stężenia innych materiałów niebezpiecznych wg potrzeb wynikających z analizy zagrożeń w obszarze chronionym.

2.6. Podstawowe zasady organizacyjne.

1. Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant powiatowy (miejski) PSP, uwzględniając współpracę z JOP, a także innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do prowadzenia działań ratowniczych.
2. Organizacja ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym powinna być poprzedzona analizą zagrożeń i analizą zabezpieczenia operacyjnego w obszarze chronionym, o których mowa w obowiązującym rozporządzeniu MSWiA w sprawie szczegółowej organizacji KSRG.
3. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego powinny zawierać plany ratownicze powiatu.
4. Dla każdej jednostki przygotowanej do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego ustala się obszar chroniony.

5. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych, określonych w załączniku nr 7, powinny zostać zawarte w powiatowym planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.
6. Planowana liczba i rozmieszczenie jednostek zdolnych do realizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym na terenie powiatu powinna uwzględniać:
 - 1) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w obowiązującym rozporządzeniu MSWiA w sprawie szczegółowej organizacji KSRG,
 - 2) rozkład terytorialny zdarzeń wymagających podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w ostatnich 10 latach,
 - 3) lokalizację oraz gotowość operacyjną specjalistycznych grup ratownictwa chemiczno-ekologicznego,
 - 4) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych deklarujących gotowość do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
 - 5) zasięgi obszarów chronionych takich samych jednostek w sąsiednich powiatach,
 - 6) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie podstawowym na terenie powiatu, obejmującym co najmniej:
 - a) 80 % populacji zamieszkałej w powiecie,
 - b) 80 % powierzchni całkowitej powiatu,
 - c) 100 % Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR) i Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) oraz 80 % zakładów stwarzających zagrożenie poza swoim terenem (tzw. zakładów podprogowych),
maksymalnie w czasie:
 - a) 15 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
 - b) 20 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
 - c) 25 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia
z prawdopodobieństwem co najmniej 80 %.
7. Włączanie jednostek OSP oraz innych podmiotów w sieć i strukturę ratownictwa chemicznego i ekologicznego na poziomie podstawowym realizują komendanci powiatowi (miejscy) PSP.
8. Plany ratownicze powiatów oraz powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego powinny uwzględniać potencjał ratowniczy innych powiatów i muszą być uzgodnione z właściwym komendantem wojewódzkim PSP.

ROZDZIAŁ 3 ORGANIZACJA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG ZAKRESIE SPECJALISTYCZNYM

3.1. Organizacja SGRChem z podziałem zadań.

Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie specjalistycznym realizują SGRChem:

1. **Poziomu gotowości A** – zabezpieczenie chemiczne.
2. **Poziomu gotowości B** – rozpoznanie chemiczne.
3. **Poziomu gotowości C** – rozpoznanie specjalne.
4. **Poziomu gotowości D** – dekontaminacja.
5. **Poziomu gotowości L** – analiza laboratoryjna.

Utrzymywanie gotowości określonego poziomu wymaga spełnienia standardów w zakresie: realizowanych zadań ratowniczych, liczebności dostępnych strażaków lub ratowników i ich kwalifikacji oraz wyposażenia sprzętowego, określonych dla danego poziomu.

W zależności od posiadanych możliwości realizacji zadań ratowniczych, liczby strażaków lub ratowników w gotowości, ich kwalifikacji oraz wyposażenia technicznego, SGRChem utrzymują następujące poziomy gotowości: A i/lub B, C, D, L. Codzienną gotowość grupy określa jej dowódca na podstawie możliwości realizacji zadań określonych w Zasadach.

3.2. Obszar zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym.

Zakres zadań realizowanych przez poszczególne SGRChem zależy ściśle od kwalifikacji ratowników chemicznych, ich liczby oraz wyposażenia w sprzęt ratowniczy.

Podział zadań przedstawia się następująco.

3.2.A. Poziom A – zabezpieczenie chemiczne.

Zadania SGRChem poziomu gotowości A dotyczą działań ograniczających wpływ materiałów niebezpiecznych na otoczenie oraz prowadzenia wsparcia działań dla rozpoznania chemicznego i specjalnego, dekontaminacji, analizy laboratoryjnej oraz pozostałych podmiotów ratowniczych w przedmiotowym zakresie.

Zakres zadań obejmuje w szczególności:

1. Zadania określone dla ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowym.
2. Rozpoznanie i identyfikację zagrożenia oraz prognozowanie jego rozwoju.
3. Wyznaczenie i oznakowanie stref zagrożenia.
4. Włączanie lub wyłączenie instalacji, urządzeń i mediów na potrzeby działań ratowniczych.
5. Dotarcie i wykonanie dostępu do zagrożonych lub uszkodzonych osób, ich ewakuacja poza strefę zagrożenia oraz wdrożenie medycznych działań ratowniczych.
6. Kontrolę emisji materiałów niebezpiecznych.
7. Przemieszczanie materiałów niebezpiecznych.
8. Stawianie zapór na zbiornikach, ciekach lub akwenach zagrożonych skutkami wycieku substancji niebezpiecznej.

9. Prowadzenie pomiarów radiometrycznych w zakresie pomiaru mocy dawki promieniowania jonizującego i przeprowadzaniu jakościowej analizy spektrometrycznej.
10. Prowadzenie wsparcia działań dla SGRChem poziomów rozpoznania chemicznego i specjalnego, dekontaminacji oraz pozostałych służb w ww. zakresie.

3.2.B. Poziom B – rozpoznanie chemiczne.

Zadania SGRChem poziomu gotowości B dotyczą czynności pomiarowych i analitycznych oraz prowadzenia wsparcia działań dla poziomów gotowości zabezpieczenia chemicznego, rozpoznania specjalnego, analizy laboratoryjnej oraz pozostałych służb w przedmiotowym zakresie. Działania te dotyczą również realizacji zadań podczas zdarzeń CBRNE, w tym zagrożeń terrorystycznych oraz wsparcia pozostałych służb w przedmiotowym zakresie.

Zakres zadań obejmuje w szczególności:

1. Rozpoznanie i identyfikację zagrożenia oraz prognozowanie jego rozwoju.
2. Wyznaczenie i oznakowanie stref zagrożenia lub ich weryfikacja.
3. Włączanie lub wyłączanie instalacji, urządzeń i mediów na potrzeby działań ratowniczych.
4. Sampling.
5. Prowadzenie pomiarów radiometrycznych w zakresie skażeń promieniotwórczych, analiza spektrometryczna jakościowa, pomiar gęstości strumienia neutronów.
6. Prowadzenie wsparcia działań dla poziomów zabezpieczenia chemicznego i rozpoznania specjalnego, dekontaminacji i analizy laboratoryjnej oraz pozostałych służb w ww. zakresie.
7. Weryfikacja dawek efektywnych oszacowanych przez siły i środki realizujące ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym.

3.2.C. Poziom C – rozpoznanie specjalne.

Zadania SGRChem poziomu gotowości C dotyczą prowadzenia działań wymagających użycia zaawansowanych środków technicznych i podjęcia działań o szczególnym stopniu skomplikowania przewyższającym możliwości SGRChem poziomu gotowości rozpoznania chemicznego. Działania te dotyczą również realizacji zadań podczas zdarzeń CBRNE, w tym zagrożeń terrorystycznych oraz wsparcia pozostałych służb w przedmiotowym zakresie.

Zakres zadań obejmuje w szczególności:

1. Prowadzenie rozpoznania obrazowego przy użyciu zaawansowanych środków technicznych (m.in.: mobilne roboty, bezzałogowe statki powietrzne, urządzenia optoelektroniczne, urządzenia manipulacji zdalnej).
2. Sampling przy użyciu zaawansowanych środków technicznych (m.in.: mobilne roboty, bezzałogowe statki powietrzne, urządzenia optoelektroniczne, urządzenia manipulacji zdalnej).
3. Manipulacja materiałami niebezpiecznymi przy użyciu zaawansowanych środków technicznych (m.in.: mobilne roboty, bezzałogowe statki powietrzne, urządzenia optoelektroniczne, urządzenia manipulacji zdalnej).

4. Prowadzenie innych działań o szczególnym stopniu skomplikowania przewyższającym możliwości rozpoznania chemicznego.
5. Prowadzenie wsparcia działań dla poziomów zabezpieczenia chemicznego, rozpoznania chemicznego, analizy laboratoryjnej oraz pozostałych służb w ww. zakresie.

Podczas działań SGRChem poziomu gotowości C, każdorazowo należy zapewnić obecność na miejscu zdarzenia SGRChem poziomu gotowości B.

3.2.D. Poziom D – dekontaminacja.

Zadania SGRChem poziomu gotowości D dotyczą prowadzenia specjalistycznych działań w zakresie dekontaminacji wstępnej i dekontaminacji obiektów w oparciu o taktyczne możliwości grupy specjalistów wyposażonych w sprzęt znajdujący się na dedykowanych do tego typu działań samochodach dekontaminacyjnych (SDekon). SGRChem poziomu gotowości D dysponuje niezbędną wiedzą i środkami pozwalającymi na realizację dekontaminacji w przypadku zagrożeń chemicznych, biologicznych i radiacyjnych oraz posiada urządzenia niezbędne do potwierdzenia jej skuteczności. SGRChem poziomu gotowości D stanowią merytoryczne i sprzętowe wsparcie dla działań SGRChem innych poziomów gotowości.

Zakres zadań obejmuje w szczególności:

1. Dekontaminację wstępną ludzi, w tym funkcjonariuszy.
2. Dekontaminację sprzętu wrażliwego, np.: urządzenia detekcyjne, sprzęt łączności, itp.
3. Dekontaminację pomieszczeń jednostek organizacyjnych PSP.
4. Wsparcie pozostałych poziomów SGRChem podczas działań ratowniczych.

Zadania SGRChem poziomu gotowości D nie obejmują zadań związanych z wykorzystaniem kontenerów i przyczep przeznaczonych do dekontaminacji masowej.

Podczas działań SGRChem poziomu gotowości D, każdorazowo należy zapewnić obecność na miejscu zdarzenia SGRChem poziomu gotowości A lub B.

3.2.L. Poziom L – analiza laboratoryjna.

Zadania SGRChem poziomu gotowości L dotyczą działań wymagających użycia zaawansowanych metod i środków analitycznych, przewyższających możliwości poziomów rozpoznania chemicznego i rozpoznania specjalnego. SGRChem poziomu gotowości L poprzez wykwalifikowany personel zapewnia wsparcie merytoryczne w zakresie interpretacji danych o zdarzeniu i wyników analizy instrumentalnej uzyskanych przez podmioty KSRG.

Ww. zakres zadań obejmuje prowadzenie czynności analitycznych w postaci:

1. Bezpośredniego udziału w działaniach na miejscu zdarzenia.
2. Wykonaniu analizy próbek dostarczonych przez jednostki włączone do KSRG.
3. Zdalnej interpretacji przesłanych wyników analizy instrumentalnej.

Wsparcie podmiotów KSRG w zakresie analizy laboratoryjnej wymaga zawarcia umowy lub porozumienia pomiędzy PSP a właściwym podmiotem KSRG, które uszczegółowi zakres współdziałania.

Podczas dysponowania do bezpośrednich działań ratowniczych SGRChem poziomu gotowości L, każdorazowo należy zapewnić obecność na miejscu zdarzenia SGRChem poziomu gotowości B.

3.3. Standard gotowości operacyjnej SGRChem.

Za gotowość operacyjną SGRChem odpowiadają właściwi komendanci powiatowi (miejscy) PSP.

3.3.A. Dla SGRChem poziomu gotowości A – zabezpieczenie chemiczne.

Gotowość operacyjną SGRChem poziomu gotowości A określa się jako zdolność do podjęcia działań polegających na realizacji zadań określonych w ust. 3.2.A., przez co najmniej 8 ratowników chemicznych o minimalnych kwalifikacjach określonych w ust. 3.4.A. wyposażonych w sprzęt określony w ust. 3.5.A. przy zachowaniu niezwłocznego czasu alarmowania.

3.3.B. Dla SGRChem poziomu gotowości B – rozpoznanie chemiczne.

Gotowość operacyjną SGRChem poziomu gotowości B określa się jako zdolność do podjęcia działań polegających na realizacji zadań określonych w ust. 3.2.B., przez co najmniej 4 ratowników chemicznych o minimalnych kwalifikacjach określonych w ust. 3.4.B. wyposażonych w sprzęt określony w ust. 3.5.B. przy zachowaniu niezwłocznego czasu alarmowania.

3.3.C. Dla SGRChem poziomu gotowości C – rozpoznanie specjalne.

Gotowość operacyjną SGRChem poziomu gotowości C określa się jako zdolność do podjęcia działań polegających na realizacji zadań określonych w ust. 3.2.C., przez co najmniej 2 ratowników chemicznych o minimalnych kwalifikacjach określonych w ust. 3.4.C. wyposażonych w sprzęt określony w ust. 3.5.C. przy zachowaniu 30-minutowego czasu alarmowania.

3.3.D. Dla SGRChem poziomu gotowości D – dekontaminacja.

Gotowość operacyjną SGRChem poziomu gotowości D określa się jako zdolność do podjęcia działań polegających na realizacji zadań określonych w ust. 3.2.D., przez co najmniej 2 ratowników chemicznych o minimalnych kwalifikacjach określonych w ust. 3.4.D. wyposażonych w sprzęt określony w ust. 3.5.D. przy zachowaniu 30-minutowego czasu alarmowania.

3.3.L. Dla SGRChem poziomu gotowości L – analiza laboratoryjna.

Gotowość operacyjną SGRChem poziomu gotowości L określa się jako zdolność do podjęcia działań polegających na realizacji zadań określonych w ust. 3.2.L., przez co najmniej 2 ratowników chemicznych o minimalnych kwalifikacjach określonych w ust. 3.4.L, wyposażonych w sprzęt określony w ust. 3.5.L, przy zachowaniu 60-minutowego czasu alarmowania w przypadku wyjazdu do działań ratowniczych. SGRChem poziomu gotowości L stacjonująca w JRG PSP jest gotowa do prowadzenia analizy laboratoryjnej przy zachowaniu niezwłocznego czasu alarmowania.

3.4. Standard kwalifikacji i liczebności ratowników chemicznych SGRChem.

1. Do realizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym uprawnione są osoby posiadające nw. kwalifikacje:

- 1) szkolenie w zawodzie strażak, uzupełnione szkoleniem specjalistycznym z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
 - 2) technik pożarnictwa,
 - 3) inżynier pożarnictwa lub magister inżynier pożarnictwa.
2. Strażacy i ratownicy powinni posiadać kwalifikacje i aktualne uprawnienia:
 - 1) do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy,
 - 2) do prowadzenia czynności ratowniczych w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy.
 3. Dowódcy i wyznaczeni ratownicy chemiczni powinni dodatkowo posiadać przeszkolenie z zakresu:
 - 1) zagrożeń chemicznych, biologicznych, radiacyjnych i nuklearnych (zagrożeń CBRN) – zakres szkolenia określa załącznik nr 9,
 - 2) ochrony radiologicznej – zakres szkoleń określa załącznik nr 9,
 - 3) transportu i magazynowania towarów niebezpiecznych oraz konstrukcji i oznakowania opakowań – zakres szkolenia określa załącznik nr 9,
 - 4) awaryjnego rozładunku cystern drogowych i kolejowych – zakres szkolenia określa załącznik nr 9,
 - 5) materiałów wybuchowych – zakres szkolenia określa załącznik nr 9,
 - 6) innej tematyki przydatnej na danym obszarze działania w uzgodnieniu z Wojewódzkim Koordynatorem Ratownictwa Chemicznego.
 4. Wyznaczeni ratownicy chemiczni ze SGRChem poziomu gotowości L powinni dodatkowo posiadać wykształcenie wyższe kierunkowe z zakresu chemii, fizyki lub biologii.
 5. Mając na uwadze potrzeby planowania i zapewnienia gotowości operacyjnej, rekomenduje się, aby dążyć do większej liczby niż liczba minimalna ratowników chemicznych o określonych kwalifikacjach w SGRChem poszczególnych poziomów gotowości, co zostało określone w ust. od 3.4.A do ust. 3.4.L.
 6. Dowódcę grupy wyznacza się spośród dowódcy lub zastępcy dowódcy JRG PSP na bazie której funkcjonuje SGRChem, będących ratownikami chemicznymi, o których mowa w ust. 3.4, dodatkowo posiadających co najmniej 5-letni staż służby w SGRChem. Dopuszcza się czasowe odstępstwo od tego wymogu dla nowotworzonych SGRChem.
 7. Zastępcę dowódcy grupy wyznacza się spośród dowódcy lub zastępcy dowódcy JRG PSP na bazie której funkcjonuje SGRChem, będących ratownikami chemicznymi, o których mowa w ust. 3.4., dodatkowo posiadających co najmniej 3-letni staż służby w SGRChem. Dopuszcza się czasowe odstępstwo od tego wymogu dla nowotworzonych SGRChem. Dopuszcza się również odstępstwo od wymogu wyboru zastępcy dowódcy grupy spośród kadry dowódczej JRG PSP będących ratownikami chemicznymi za zgodą Komendanta Głównego PSP.
 8. Strażacy i ratownicy realizujący ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie specjalistycznym, wiedzę i umiejętności, o których mowa w ust. 3.4. pkt 1 ppkt 1 i pkt 3, nabywają w ramach kursów i szkoleń specjalistycznych i warsztatów tematycznych organizowanych przez szkoły i ośrodki szkolenia PSP, a także inne ośrodki szkoleniowe.
 9. W przypadku SGRChem poziomu gotowości A i B oraz deklarowany dodatkowo min. jeden z poziomów gotowości C lub D lub L, należy zapewnić w JRG PSP,

na bazie której funkcjonują ww. grupy, stanowisko w systemie codziennym ds. wyposażenia specjalistycznego.

10. Zalecane jest, aby kadra dowódcza JRG PSP, tj.: dowódca i zastępca dowódcy JRG PSP, dowódca i zastępca dowódcy zmiany oraz dowódca sekcji, na bazie których funkcjonują SGRChem poziomu gotowości B, C, D i L posiadała uprawnienia do prowadzenia pojazdów służbowych w ruchu uprzywilejowanym z kategorią prawa jazdy co najmniej B.
11. Minimalna liczba ratowników z poszczególnym dodatkowym przeszkoleniem dla danych poziomów gotowości, będzie wymagana wraz z utworzeniem programu dla przedmiotowego szkolenia oraz jego organizacją.
12. W przypadku posiadania na wyposażeniu urządzeń (przeświałarek) rentgenowskich należy przestrzegać zapisów Ustawy z dn. 29 listopada 2000 r. Prawo atomowe (Dz.U. z 2024 poz. 1277) oraz Rozporządzeń Rady Ministrów:
 - w sprawie inspektorów ochrony radiologicznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 640)
 - w sprawie szczegółowych warunków bezpiecznej pracy ze źródłami promieniowania jonizującego (Dz. U. z 2022 r. poz. 967).

3.4.A. Dla poziomu gotowości A – zabezpieczenie chemiczne.

SGRChem poziomu gotowości A powinna składać się z co najmniej 48 strażaków lub ratowników, w tym dowódcy grupy o kwalifikacjach, o których mowa w ust. 3.4., w tym co najmniej:

- 1) 48 ratowników chemicznych,
- 2) 18 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy,
- 3) 9 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- 4) 9 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- 5) 18 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania substancji niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,
- 6) 9 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie awaryjnego rozładunku cystern drogowych i kolejowych

i być zorganizowana tak, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w ust. 3.3.A. przez co najmniej 8 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej:

- 1) 8 ratowników chemicznych,
- 2) 3 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych i sprzętu specjalistycznego stanowiących wyposażenie grupy,
- 3) 1 ratownika chemicznego z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- 4) 1 ratownika chemicznego z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- 5) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania substancji niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,

- 6) 1 ratownik chemiczny z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie awaryjnego rozładunku cystern drogowych i kolejowych.

3.4.B. Dla poziomu gotowości B – rozpoznanie chemiczne.

SGRChem poziomu gotowości B powinna składać się z co najmniej 24 strażaków lub ratowników, w tym dowódcy grupy o kwalifikacjach, o których mowa w ust. 3.4., w tym co najmniej:

- 1) 24 ratowników chemicznych,
- 2) 6 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych,
- 3) 18 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- 4) 9 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- 5) 9 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- 6) 9 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania towarów niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań,

i być zorganizowana tak, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w ust. 3.3.B. przez co najmniej 4 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej:

- 1) 4 ratowników chemicznych,
- 2) 1 ratownika chemicznego z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych,
- 3) 2 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- 4) 1 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- 5) 1 ratownika chemicznego z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- 6) 1 ratownika chemicznego z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie transportu i magazynowania towarów niebezpiecznych oraz konstrukcji opakowań.

3.4.C. Dla poziomu gotowości C – rozpoznanie specjalne.

SGRChem poziomu gotowości C powinna składać się z co najmniej 12 strażaków lub ratowników, w tym dowódcy grupy o kwalifikacjach, o których mowa w ust. 3.4., w tym co najmniej:

- 1) 12 ratowników chemicznych,
- 2) 4 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych,
- 3) 9 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- 4) 9 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- 5) 9 ratowników chemicznych z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,

- 6) 9 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi robota mobilnego;
- 7) 9 ratowników chemicznych z świadectwem kwalifikacji operatora bezzałogowego statku powietrznego,

i być zorganizowana tak, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w ust. 3.3.C. przez co najmniej 2 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej:

- 1) 2 ratowników chemicznych,
- 2) 1 ratownika chemicznego z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych,
- 3) 1 ratownika chemicznego z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- 4) 1 ratownika chemicznego z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,
- 5) 1 ratownika chemicznego z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie materiałów wybuchowych,
- 6) 1 ratownika chemicznego z uprawnieniami do obsługi robota mobilnego,
- 7) 1 ratownika chemicznego z świadectwem kwalifikacji operatora bezzałogowego statku powietrznego.

3.4.D. Dla poziomu gotowości D – dekontaminacja.

SGRChem poziomu gotowości D powinna składać się ze strażaków lub ratowników o następujących kwalifikacjach:

- 1) ratownika chemicznego,
- 2) ratownika chemicznego z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych,
- 3) ratownika chemicznego z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie CBRN,
- 4) ratownika chemicznego z dodatkowym przeszkoleniem w zakresie ochrony radiologicznej,

i być zorganizowana tak, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w ust. 3.3.D. przez co najmniej 2 strażaków lub ratowników.

Gotowość operacyjna poziomu D zapewniona jest przez strażaków lub ratowników z poziomu gotowości A lub B lub A i B, jednocześnie nie podwyższając minimalnych stanów osobowych SGRChem.

3.4.L. Dla poziomu gotowości L – analiza laboratoryjna.

SGRChem poziomu gotowości L powinna składać się z co najmniej 12 strażaków lub ratowników, w tym dowódcy grupy o kwalifikacjach, o których mowa w ust. 3.4., w tym co najmniej:

- 1) 12 ratowników chemicznych,
- 2) 12 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy poziomu L,
- 3) 6 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych,
- 4) 9 ratowników chemicznych posiadających wykształcenie wyższe kierunkowe z zakresu chemii, fizyki lub biologii

i być zorganizowana tak, aby zapewnić wymagania gotowości operacyjnej określonej w ust. 3.3.L. przez co najmniej 2 strażaków lub ratowników, w tym co najmniej:

- 1) 2 ratowników chemicznych,
- 2) 2 ratowników chemicznych z uprawnieniami do obsługi sprzętu specjalistycznego stanowiącego wyposażenie grupy poziomu L,
- 3) 1 ratownika chemicznego z uprawnieniami do obsługi pojazdów samochodowych,
- 4) 1 ratownika chemicznego posiadającego wykształcenie wyższe kierunkowe z zakresu chemii, fizyki lub biologii.

3.4.O. Ogólne uwagi dotyczące wszystkich poziomów gotowości:

Jeżeli liczba strażaków lub ratowników w SGRChem jest wystarczająca do spełniania w sposób ciągły warunków gotowości operacyjnej, grupa nie musi spełniać warunku liczebności ogólnej.

W przypadku posiadanego sprzętu wymaganego dla różnych poziomów gotowości operacyjnej SGRChem, oraz posiadanych kwalifikacji przy jednoczesnym braku możliwości spełnienia liczby etatowej SGRChem dla kilku poziomów gotowości operacyjnej, dopuszcza się tworzenie SGRChem

Minimalne stany osobowe poziomów grup w celu zapewnienia gotowości operacyjnej przedstawia tabela 1, natomiast minimalną liczbą osób z poszczególnymi kwalifikacjami w odniesieniu do poziomów grup w celu zapewnienia gotowości operacyjnej przedstawia tabela 2.

Tabela 1. Minimalne stany osobowe poziomów grup w celu zapewnienia gotowości operacyjnej.

Poziom gotowości	Minimalna liczba ratowników
A	8
B	4
C	2
L	2
A, B	12
A, D	8
B, D	4
A, B, C	14
A, B, D	12
A, B, C, D	14
A, B, C, D, L	16

Tabela 2. Minimalna liczba osób z poszczególnymi kwalifikacjami w odniesieniu do poziomów grup w celu zapewnienia gotowości operacyjnej.

Gotowość operacyjna SGRChem w stosunku do kwalifikacji													
Poziom gotowości SGRChem		A	B	C	D	L	AB	AD	BD	ABC	ABD	ABCD	ABCDL
Minimalna liczba strażaków z kwalifikacjami na służbie	HAZMAT ¹⁾	8	4	2	2	2	12	8	4	14	12	14	16
	CBRN ²⁾	1	2	1	1	0	3	1	2	4	3	4	4
	RAD ³⁾	1	1	1	1	0	2	1	1	3	2	3	3
	PIRO ⁴⁾	0	1	1	0	0	1	0	1	2	1	2	2
	ADR ⁵⁾	2	1	0	0	0	3	2	1	3	3	3	3
	CYSTERNY ⁶⁾	1	0	0	0	0	1	1	0	1	1	1	1
	ROBOT ⁷⁾	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1
	DRON ⁸⁾	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	1
	STUDIA ⁹⁾	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	LAB ¹⁰⁾	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	2

Legenda:

- 1) – szkolenie specjalistyczne w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
- 2) – szkolenie specjalistyczne w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym,
- 3) – szkolenie specjalistyczne z ochrony radiologicznej,
- 4) – szkolenie specjalistyczne z materiałów wybuchowych,
- 5) – szkolenie specjalistyczne w zakresie transportu towarów niebezpiecznych,
- 6) – szkolenie specjalistyczne z awaryjnego rozładunku cystern drogowych i kolejowych,
- 7) – uprawnienia do robota mobilnego,
- 8) – świadectwo kwalifikacji operatora bezzałogowego statku powietrznego,
- 9) – studia wyższe kierunkowe – chemia, fizyka lub biologia,
- 10) – uprawnienia do obsługi sprzętu SGRChem poziomu L.

3.5. Standard wyposażenia minimalnego

Sprzęt stosowany do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym musi przechodzić przegląd techniczny, kalibrację oraz być legalizowany zgodnie z zaleceniami producenta i obowiązującymi przepisami prawnymi w tym obszarze. Różnice pomiędzy zestawieniem minimalnego wyposażenia, a stanem rzeczywistym, które nie mają istotnego wpływu na realizację zadań przez SGRChem poszczególnych poziomów gotowości określonych w ust. 3.2., nie powodują odwołania osiągnięcia poszczególnych poziomów gotowości.

W zakresie specjalistycznym standard wyposażenia minimalnego obejmuje.

3.5.A. Dla poziomu gotowości A.

Zestawienie minimalnego wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne dla SGRChem poziomu gotowości A określa załącznik nr 3.

3.5.B. Dla poziomu gotowości B.

Zestawienie minimalnego wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne dla SGRChem poziomu gotowości B określa załącznik nr 3.

3.5.C. Dla poziomu gotowości C.

Zestawienie minimalnego wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne dla SGRChem poziomu gotowości C określa załącznik nr 4.

3.5.D. Dla poziomu gotowości D.

Zestawienie minimalnego wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne dla SGRChem poziomu gotowości D określa załącznik nr 5.

3.5.L. Dla poziomu gotowości L.

Zestawienie minimalnego wyposażenia w sprzęt, pojazdy i środki techniczne dla SGRChem poziomu gotowości L określa załącznik nr 6.

3.6. Podstawowe zasady organizacji i funkcjonowania ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym.

1. Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie specjalistycznym w KSRG organizuje właściwy terytorialnie komendant wojewódzki PSP, uwzględniając współpracę z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do prowadzenia działań ratowniczych oraz innymi komendami wojewódzkimi PSP.
2. Organizacja ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym na terenie województwa powinna być poprzedzona analizą zagrożeń oraz analizą zabezpieczenia operacyjnego w obszarze chronionym, o której mowa w obowiązującym rozporządzeniu MSWiA w sprawie szczegółowej organizacji KSRG.
3. Docelowa sieć i plan rozwoju jednostek przygotowanych do podjęcia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych, określonych w załącznika nr 8, powinny zostać zawarte w wojewódzkim planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego.

3.6.1. Zasady organizacji SGRChem poziomu gotowości A i B.

1. Planowana liczba i rozmieszczenie SGRChem poziomu gotowości A i B na terenie województwa, powinny uwzględniać:
 - 1) stopień zagrożenia poszczególnych gmin w powiecie określony w analizie zagrożeń, o której mowa w obowiązującym rozporządzeniu MSWiA w sprawie szczegółowej organizacji KSRG,

- 2) lokalizację, gotowość operacyjną oraz zasięgi obszarów chronionych innych SGRChem w sąsiednich województwach,
- 3) lokalizację oraz gotowość operacyjną innych podmiotów ratowniczych,
- 4) zdolność do podjęcia działań ratowniczych w zakresie specjalistycznym na terytorium województwa, obejmującym co najmniej:
 - a) 80 % populacji zamieszkałej w województwie,
 - b) 80 % powierzchni zurbanizowanej województwa,
 - c) 100 % Zakładów Dużego Ryzyka (ZDR) i Zakładów Zwiększonego Ryzyka (ZZR) oraz 80 % zakładów stwarzających zagrożenie poza swoim terenem (tzw. zakładów podprogowych)
 dla SGRChem poziomu gotowości A – maksymalnie w czasie:
 - a) 30 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
 - b) 60 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
 - c) 90 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia,
 dla SGRChem poziomu gotowości B – maksymalnie w czasie:
 - a) 60 min dla powiatów wysokiego poziomu zagrożenia,
 - b) 90 min dla powiatów średniego poziomu zagrożenia,
 - c) 120 min dla powiatów niskiego poziomu zagrożenia z prawdopodobieństwem co najmniej 80%.
2. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania SGRChem powinny zawierać wojewódzki i powiatowe plany ratownicze.
3. SGRChem tworzą właściwi kierownicy jednostek włączonych do KSRG lub innych podmiotów, na podstawie wojewódzkiego planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w drodze:
 - 1) rozkazu, w przypadku jednostek organizacyjnych PSP;
 - 2) uchwały zarządu, w przypadku jednostek OSP;
 - 3) decyzji lub uchwały zarządu, w przypadku innych podmiotów.
4. SGRChem utrzymują właściwi kierownicy podmiotów KSRG lub innych podmiotów, których siły i środki wchodzi w skład grupy.
5. Właściwy komendant wojewódzki PSP uczestniczy w utrzymaniu gotowości SGRChem utworzonych na bazie jednostek podmiotów KSRG oraz wspomaga w podejmowanych działaniach kierowników podmiotów KSRG mających na celu zapewnienie właściwego wyposażenia i wyszkolenia członków tych grup.
6. SGRChem poziomu gotowości A lub B, lub A i B tworzy się na bazie sił i środków jednej JRG PSP komendy powiatowej (miejskiej) PSP.
7. Każda SGRChem na terenie województwa ma określony w szczególności:
 - 1) plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej,
 - 2) obszar chroniony uzgodniony z właściwymi komendantami powiatowymi (miejskimi) PSP i komendantami wojewódzkimi PSP.
8. Każda SGRChem powinna mieć zapewnione miejsce oraz środki do przeprowadzenia dekontaminacji właściwej sprzętu.
9. Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGRChem powinien zawierać w szczególności:
 - 1) miejsce stacjonowania (rejon koncentracji) i strukturę organizacyjną danej SGRChem, pozwalające na jej dysponowanie i realizację działań ratowniczych,
 - 2) 3-letni harmonogram szkoleń, w oparciu o wymogi kwalifikacyjne,

- 3) harmonogram zakupów sprzętu ratowniczego na poszczególnych etapach budowy danej SGRChem wraz ze wskazaniem koordynatora tego przedsięwzięcia, a także źródeł finansowania,
 - 4) szczegółowe zasady alarmowania i dysponowania grupą, a jeśli to konieczne – szczegółowe warunki podejmowania działań ratowniczych,
 - 5) roczny plan doskonalenia SGRChem stanowiącego element planu doskonalenia jednostki ochrony przeciwpożarowej w strukturze, w której ta grupa funkcjonuje,
 - 6) dokumentację włączenia SGRChem do KSRG – w przypadku, gdy SGRChem jest utworzona na bazie podmiotu niewłączonego do KSRG,
 - 7) wykaz członków SGRChem z ich kwalifikacjami i uprawnieniami,
 - 8) wykaz sprzętu wymagającego okresowych przeglądów technicznych, kalibracji oraz legalizacji.
10. Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGRChem aktualizuje się raz do roku w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku.
 11. Właściwy dla miejsca stacjonowania SGRChem komendant wojewódzki PSP:
 - 1) wyznacza termin wprowadzenia SGRChem do podziału bojowego i uruchomienia jej funkcjonowania w KSRG oraz realizowania działań ratowniczych,
 - 2) ustala zasady monitorowania gotowości operacyjnej SGRChem,
 - 3) zapewnia aktualizację wojewódzkiego i powiatowych planów ratowniczych, w szczególności w zakresie zasad dysponowania do działań sił i środków KSRG oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej,
 - 4) zapewnia aktualizację dokumentacji organizacji odwołu operacyjnego,
 - 5) współuczestniczy w utrzymaniu SGRChem.
 12. W przypadku powołania SGRChem na potrzeby KSRG, z podmiotu niewłączonego do KSRG, winny być zachowane zasady określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego oraz spełnione zapisy zawarte w niniejszych Zasadach.
 13. Właściwy komendant wojewódzki PSP może wnioskować do Komendanta Głównego PSP o włączenie utworzonych SGRChem do działań ratowniczych poza granicami kraju.
 14. Komendant Główny PSP może na wniosek komendanta wojewódzkiego PSP w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na odstępstwo od Zasad.

3.6.2. Zasady organizacji SGRChem poziomu gotowości C, D i L.

1. Planowaną liczbę i rozmieszczenie SGRChem poziomu gotowości C, D i L określa Komendant Główny PSP w porozumieniu z właściwymi Komendantami Wojewódzkimi PSP.
2. Aktualną sieć, organizację oraz zasady dysponowania SGRChem poziomów gotowości C, D i L powinny zawierać wojewódzkie i powiatowe plany ratownicze.
3. SGRChem poziomu gotowości C, D i L tworzą właściwi komendanci wojewódzcy PSP, na podstawie krajowego planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w drodze rozkazu.

4. SGRChem poziomu gotowości C lub D, lub L może zostać utworzona na bazie sił i środków tylko jednej JRG PSP komendy powiatowej (miejskiej) PSP, w której funkcjonuje już SGRChem poziomu A lub B, lub AB.
5. SGRChem utrzymują właściwi kierownicy podmiotów KSRG lub innych podmiotów, których siły i środki wchodzi w skład grupy.
6. Właściwy komendant wojewódzki PSP uczestniczy w utrzymaniu gotowości SGRChem utworzonych na bazie jednostek podmiotów KSRG oraz wspomaga w podejmowanych działaniach kierowników podmiotów KSRG mających na celu zapewnienie właściwego wyposażenia i wyszkolenia członków tych grup.
7. Każda SGRChem na terenie województwa ma określony w szczególności:
 - 1) plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej,
 - 2) obszar chroniony uzgodniony z właściwymi komendantami powiatowymi (miejskimi) PSP, komendantami wojewódzkimi PSP oraz Komendantem Głównym PSP.
8. Każda SGRChem powinna mieć zapewnione miejsce oraz środki do przeprowadzenia dekontaminacji właściwej sprzętu.
9. Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGRChem winien zawierać w szczególności:
 - 1) miejsce stacjonowania (rejon koncentracji) i strukturę organizacyjną danej SGRChem, pozwalające na jej dysponowanie i realizację działań ratowniczych,
 - 2) 3-letni harmonogram szkoleń, w oparciu o wymogi kwalifikacyjne przyjęte w Zasadach,
 - 3) szczegółowe zasady alarmowania i dysponowania grupy, a jeśli to konieczne szczegółowe warunki podejmowania działań ratowniczych,
 - 4) przygotowanie rocznego planu doskonalenia SGRChem stanowiącego element planu doskonalenia jednostki ochrony przeciwpożarowej w strukturze, w której ta grupa funkcjonuje,
 - 5) wykaz członków grupy z ich kwalifikacjami i uprawnieniami,
 - 6) wykaz sprzętu wymagającego okresowych przeglądów technicznych, kalibracji oraz legalizacji.
10. Plan organizacyjny oraz utrzymania stałej gotowości operacyjnej SGRChem aktualizuje się raz do roku w terminie do dnia 31 stycznia każdego roku. Dopuszcza się scalenie i ujednoczenie planów organizacyjnych SGRChem poziomów A i B oraz C, D i L.
11. Właściwy dla miejsca stacjonowania SGRChem poziomów C, D i L komendant wojewódzki PSP:
 - 1) wyznacza termin wprowadzenia SGRChem do podziału bojowego i uruchomienia jej funkcjonowania w KSRG oraz realizowania działań ratowniczych,
 - 2) ustala zasady monitorowania gotowości operacyjnej SGRChem,
 - 3) zapewnia aktualizację wojewódzkiego i powiatowych planów ratowniczych, w szczególności w zakresie zasad dysponowania do działań sił i środków KSRG oraz jednostek ochrony przeciwpożarowej,
 - 4) zapewnia aktualizację dokumentacji organizacji odwodu operacyjnego,
 - 5) współuczestniczy w utrzymaniu grupy.

12. Właściwy komendant wojewódzki PSP może wnioskować do Komendanta Głównego PSP o włączenie utworzonych SGRChem do działań poza granicami kraju.
13. Komendant Główny PSP może na wniosek komendanta wojewódzkiego PSP w uzasadnionych przypadkach wyrazić zgodę na odstępstwo od Zasad.

ROZDZIAŁ 4 ZADANIA PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ W ZAKRESIE WYPEŁNIANIA ROLI ORGANIZATORA RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO W KSRG

1. Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w KSRG organizują właściwi terytorialnie komendanci PSP, w oparciu o plany ratownicze oraz plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, uwzględniając współpracę z innymi podmiotami ratowniczymi i służbami zobowiązanymi do prowadzenia działań ratowniczych.
2. Planowanie przedsięwzięć na potrzeby rozwoju ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG, poprzedzone jest oceną wniosków wynikających z analizy zagrożeń i ryzyka dokonanej zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem MSWiA w sprawie szczegółowej organizacji KSRG, a także z analizy zabezpieczenia operacyjnego podległego obszaru oraz sieci wszystkich podmiotów ratowniczych, zdolnych do realizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
3. Komendanci powiatowi (miejscy) PSP sporządzają powiatowe plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
4. Komendanci powiatowi (miejscy) PSP sporządzają plany ratownicze powiatu, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
5. Plany powiatowe rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze powiatu muszą być uzgodnione z komendantem wojewódzkim PSP.
6. Komendanci wojewódzcy PSP sporządzają wojewódzkie plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w których uwzględniają zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
7. Komendanci wojewódzcy PSP sporządzają plany ratownicze województwa, w których uwzględniają aktualne możliwości realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
8. Plany wojewódzkie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze województw muszą być uzgodnione z Komendantem Głównym PSP.
9. Komendant Główny PSP sporządza krajowy plan rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego, w którym uwzględnia zadania ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
10. Plany rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego i plany ratownicze podlegają aktualizacji przez właściwych komendantów PSP co najmniej raz w roku.
11. Nadzór nad realizacją ustaleń planów sprawują właściwi komendanci PSP.
12. Komendanci powiatowi (miejscy) PSP przystępując do aktualizacji planów powiatowych, analizuje specyfikę obszaru chronionego poszczególnych jednostek ochrony przeciwpożarowej, wskazuje rodzaje zagrożeń o najwyższym poziomie, jak również obiekty i tereny charakterystyczne, wymagające użycia dużej ilości sił i środków ratowniczych lub zastosowania specjalistycznego sprzętu oraz technik, a także dostosowuje zasady dysponowania do działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego do aktualnej gotowości operacyjnej podmiotów uprawnionych do wykonywania ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

13. Komendant wojewódzki PSP uwzględnia w planie rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego wnioski komendantów powiatowych (miejskich) PSP w tym zakresie oraz analizuje zasadność tworzenia SGRChem w PSP lub włączenia do KSRG innych podmiotów ratowniczych tworzących te grupy.
14. Właściwi komendanci PSP prowadzą monitoring bieżącej gotowości operacyjnej jednostek oraz SGRChem.
15. Komendant wojewódzki PSP wyznacza wojewódzkiego koordynatora PSP ds. ratownictwa chemicznego i ekologicznego do koordynacji zadań z zakresu planowania i organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego na obszarze województwa oraz do nadzoru nad realizacją tych zadań we współpracy z właściwym wydziałem Krajowego Centrum Koordynacji Ratownictwa.

ROZDZIAŁ 5 OGÓLNE ZASADY PROWADZENIA DZIAŁAŃ RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

5.1. Działania ratownicze w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

Ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie podstawowym i specjalistycznym powinno być realizowane z zachowaniem reguł bezpieczeństwa określonych w aktualnych przepisach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy (BHP).

ELEMENTARNE ZASADY BEZPIECZEŃSTWA STRAŻAKÓW LUB RATOWNIKÓW.

ZASADA I Na etapie dojazdu do miejsca zdarzenia oraz wstępnego ustawienia pojazdów ratowniczych stosować poniższe zasady:

- 1) w miarę możliwości dojechać do miejsca zdarzenia oraz ustawić pojazdy z wiatrem oraz w górnych partiach terenu uwzględniając możliwość wycofania sił i środków,
- 2) przestrzegać minimalnej odległości od miejsca zdarzenia:
 - a) dla materiałów niebezpiecznych lub obiektów tworzących zagrożenie wybuchem – nie mniej niż 150 m,
 - b) dla materiałów niebezpiecznych lub obiektów tworzących zagrożenie promieniowaniem jonizującym – nie mniej niż wstępny promień strefy I określony w załącznikach R,
 - c) dla pozostałych materiałów niebezpiecznych lub obiektów tworzących zagrożenie – nie mniej niż 50 m,
- 3) w przypadku dokładniejszego rozpoznania okoliczności zdarzenia, określenia wielkości strefy przyrządami detekcyjnymi, lub rozpoznania materiału niebezpiecznego, minimalne odległości określone w ppkt 2) lit. b) mogą zostać zmienione,
- 4) uwzględnić warunki meteorologiczne, infrastrukturę, właściwości terenu oraz dynamikę sytuacji.

ZASADA II Stosować odpowiedni sprzęt ochrony osobistej strażaków lub ratowników, adekwatny do zagrożenia i okoliczności zdarzenia.

Dobór sprzętu powinien uwzględniać m.in.:

- 1) atmosfery wybuchowe, stężenia tlenu oraz substancji toksycznych w otoczeniu,
- 2) moce dawki promieniowania jonizującego,
- 3) natężenie pola elektromagnetycznego,
- 4) właściwości materiałów niebezpiecznych,
- 5) odporność chemiczną sprzętu.

ZASADA III Rozpoznać materiał niebezpieczny i miejsce zdarzenia oraz wyznaczyć strefy I i II z wykorzystaniem dostępnych przyrządów detekcyjnych.

ZASADA IV Stosować absolutne pierwszeństwo działań dla ratowania zagrożonych ludzi.

ZASADA V Zapewniać bezpieczeństwo strażaków lub ratowników poprzez:

- 1) prowadzenie przez minimum 2 strażaków lub ratowników czynności ratowniczych w strefie I,
- 2) dopuszcza się możliwość realizacji działań przez 1 strażaka lub ratownika w strefie I w przypadku możliwości powstania zagrożeń wybuchem lub możliwości skażenia promieniotwórczego,
- 3) strażacy lub ratownicy pracujący w strefie I muszą być asekurowani przez innych strażaków lub ratowników wyposażonych w sprzęt ochronny i ratowniczy, który będzie umożliwiał natychmiastową ewakuację rannych strażaków lub ratowników,
- 4) utrzymywanie łączności ze strażakami lub ratownikami pozostającymi w strefie I i wyznaczonymi do asekuracji,
- 5) kontrolowanie czasu przebywania strażaków lub ratowników w strefie I,
- 6) unikanie wprowadzania nadmiernej liczby strażaków lub ratowników do strefy I,
- 7) zapewnienie wymaganej okolicznościami dekontaminacji wstępnej oraz zabezpieczenia gaśniczego.

ZASADA VI Czynności ratownicze specjalistyczne w strefie I mogą prowadzić wyłącznie odpowiednio przeszkoleni strażacy lub ratownicy.

ZASADA VII Zdarzenie chemiczne może nagle zmienić swój charakter w wyniku np.: pożaru, wybuchu lub niebezpiecznej reakcji. W związku z tym należy bezwzględnie przestrzegać „reguły 10 minut”, tj.: w procesie decyzyjnym należy przewidywać rozwój sytuacji z odpowiednim wyprzedzeniem.

ZASADA VIII Podczas działań ratowniczych o wysokim stopniu ryzyka w miarę możliwości stosować środki manipulacji zdalnej (techniki linkowo-hakowe, manipulatory, roboty), przenośne osłony (tarcze balistyczne) oraz bezzałogowe statki powietrzne (drony).

ZASADA IX Unikać zbędnej kontaminacji strażaków lub ratowników podczas działań oraz zwracać szczególną uwagę na możliwość wystąpienia kontaminacji wtórnej. Dekontaminację wstępną organizować wg potrzeb.

ZASADA X Bezwzględnie przestrzegać zabezpieczenia medycznego działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

Procedury określające dokładne postępowanie strażaków lub ratowników podczas poszczególnych typów zagrożeń zostały określone w załączniku nr 11.

5.1.1. Zasady prowadzenia działań ratowniczych w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

5.1.1.A. Zasady dysponowania SGRChem oraz zadania stanowisk kierowania PSP.

1. Właściwe terytorialnie stanowiska kierowania PSP wszystkich szczebli codziennie analizują gotowość operacyjną SGRChem w poszczególnych województwach oraz miejsca ich stacjonowania.
2. Na terenie własnego powiatu SGRChem dysponowana jest przez stanowisko kierowania komendanta powiatowego (miejskiego) PSP, natomiast w przypadku dysponowania do zdarzenia poza własny powiat, w tym w granicach własnego województwa, przez stanowisko kierowania komendanta wojewódzkiego PSP.
3. Dysponowanie SGRChem poza granice własnego województwa każdorazowo odbywa się poprzez Stanowisko Kierowania Komendanta Głównego PSP na wniosek stanowiska kierowania komendanta wojewódzkiego PSP z terenu, na którym doszło do nagłego lub nadzwyczajnego zagrożenia.
4. Dysponowanie SGRChem do działań innych niż ratownicze i szkoleniowo-treningowe wymaga zgody komendanta powiatowego (miejskiego) PSP lub komendanta wojewódzkiego PSP.
5. Potrzeba realizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznym jest określana na podstawie oceny treści zgłoszenia dokonanej przez dyżurnego stanowiska kierowania PSP, bądź ww. potrzebę zgłasza kierujący działaniem ratowniczym (KDR). Każdorazowo, dysponowanie SGRChem przez właściwe stanowisko kierowania PSP jest realizowane po wcześniej konsultacji z dowódcą grupy lub dowódcą działań SGRChem, w zakresie określenia niezbędnych sił i środków potrzebnych do wykonania zadania, a tym samym do zadysponowania sił i środków na miejsce zdarzenia.
6. Każdorazowo, dysponowanie SGRChem poziomu gotowości C lub L przez właściwe stanowisko kierowania PSP jest realizowane po wcześniejszej konsultacji z dowódcą działań SGRChem będącym na miejscu działań ratowniczych.

5.1.1.B. Zasady organizacji działań ratowniczych na miejscu zdarzenia.

1. Do zadań komendanta powiatowego (miejskiego) PSP lub osoby przez niego wyznaczonej, na obszarze powiatu, na którym będą prowadzone działania ratownictwa chemicznego i ekologicznego przez SGRChem należy:
 - 1) przejęcie kierowania działaniem ratowniczym,
 - 2) zorganizowanie punktu przyjęcia sił i środków,
 - 3) przekazanie własnej oceny sytuacji oraz niezbędnej dokumentacji dowódcy działań SGRChem,
 - 4) podzielenie akcji na odcinki bojowe – dowódcą odcinka bojowego, w którym realizowane jest ratownictwo chemiczne i ekologiczne w zakresie specjalistycznym jest dowódca działań SGRChem,
 - 5) ewentualne powołanie sztabu akcji,
 - 6) zapewnienie współpracy ze specjalistami będącymi w wykazie planu ratowniczego powiatu lub województwa,

- 7) zapewnienie kanału łączności dowodzenia i współdziałania oraz zapewnienie co najmniej dwóch niezależnych kanałów radiowych dla SGRChem,
 - 8) rozwinięcie zaplecza logistycznego akcji oraz zapewnienie neutralizatorów, sorbentów i innych środków,
 - 9) działania SGRChem powinni uzupełniać strażacy lub ratownicy obsługujący sprzęt logistyczny i pomocniczy.
2. Organizacja łączności na terenie akcji ratownictwa chemicznego i ekologicznego powinna uwzględniać:
 - 1) sprzęt łączności do prowadzenia działań ratowniczych – radiotelefony przenośne spełniające wymagania do pracy w sieciach radiowych PSP i wyposażone w akcesoria umożliwiające pracę w ubraniach gazoszczelnych,
 - 2) wyznaczenie 2 kanałów radiowych ratowniczo-gaśniczych (KRG):
 - a) pierwszy kanał przeznaczony tylko dla ratowników chemicznych pracujących w strefie I oraz strażaków lub ratowników asekurujących,
 - b) drugi kanał przeznaczony dla pozostałych strażaków lub ratowników pracujących w strefie II,
 - 3) ustalenie kryptonimów (sygnałów) dla osób funkcyjnych,
 - 4) sprawdzenie łączności,
 3. Zakończenie działań ratowniczych:
 - 1) zakończenie działań ratowniczych SGRChem może nastąpić w momencie likwidacji bezpośredniego zagrożenia stwarzanego przez materiały niebezpieczne,
 - 2) dowódca działań SGRChem z działań prowadzonych przez SGRChem sporządza „Informację o działaniach ratowniczych prowadzonych przez specjalistyczną grupę ratownictwa chemiczno-ekologicznego”, zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem MSWiA w sprawie szczegółowej organizacji KSRG i przekazuje ją kierującemu działaniem ratowniczym,
 - 3) decyzję o zakończeniu działań ratowniczych podejmuje kierujący działaniem ratowniczym,
 - 4) teren, obiekt lub mienie objętego działaniem ratowniczym należy przekazać właścicielowi, zarządcy, użytkownikowi, przedstawicielowi organu administracji rządowej lub samorządu terytorialnego, Policji lub straży gminnej/miejskiej. Przekazanie następuje na podstawie stosownej dokumentacji ujętej w obowiązującym rozporządzeniu MSWiA w sprawie szczegółowej organizacji KSRG, tj.: „Potwierdzenia przekazania terenu, obiektu lub mienia objętego działaniem ratowniczym”.

5.1.2. Zadania ratowników chemicznych specjalistycznej grupy ratownictwa chemiczno-ekologicznego.

1. Dowódca działań SGRChem organizuje i nadzoruje działania ratownicze realizowane przez SGRChem.
2. Oficer bezpieczeństwa:
 - 1) nadzoruje bezpieczną organizację działań,
 - 2) na polecenie dowódcy działań SGRChem wprowadza ratowników chemicznych do działań w strefę I oraz kontroluje czas ich pracy,

- 3) utrzymuje łączność ze strażakami lub ratownikami w strefie I,
 - 4) dokumentuje przebieg akcji,
 - 5) prowadzi monitoring warunków meteorologicznych.
3. Pomiarowi dokonują czynności pomiarowych, interpretacji otrzymanych wyników oraz wspomaganie rozpoznania i procesów decyzyjnych.
 4. Ratownicy chemiczni dokonują czynności ratowniczych i technicznych.
 5. Kierowcy odpowiadają za gospodarkę techniczno-sprzętową na miejscu działań oraz wspomagają pracę ratowników chemicznych.

W ramach funkcjonowania SGRChem zapewnia się wymiennność funkcji wg posiadanych kwalifikacji oraz aktualnych potrzeb.

5.1.3. Zasady kierowania działaniami ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

Dowódca działań SGRChem powinien:

1. Przestrzegać jednoosobowego kierowania działaniami ratowniczymi SGRChem.
2. Organizować pracę grupy zgodnie z zasadami bezpieczeństwa, każdorazowo określając skład potrzebny do wykonania zadania.
3. Dążyć do możliwie wyczerpującego i precyzyjnego rozpoznania sytuacji.
4. Określić sygnał natychmiastowej ewakuacji dla ratowników chemicznych ze strefy I.
5. Stosować pierwszeństwo ratowania ludzi i zapewnienia im kwalifikowanej pierwszej pomocy.
6. Dostosować decyzje i działania do zmieniających się warunków.
7. Określić niezbędny zakres działań ratowniczych oraz dostosować siły i środki do ich realizacji.
8. Przestrzegać bezpieczeństwa pracy ratowników chemicznych, szczególnie poprzez nadzór nad rejestracją czasu pobytu w strefie I oraz stosować odpowiednie zabezpieczenia i asekurację. Podczas przedmiotowych działań ratowniczych, ratownik chemiczny wykonuje zadania w środkach ochrony indywidualnej i wyposażeniu osobistym stosownie do charakteru wykonywanych czynności.
9. Dowodzący działaniami SGRChem może wnioskować do KDR o powiększenie jej składu potrzebnego do wykonania zadań lub zalecić KDR potrzebę zadysponowania kolejnej grupy.

5.1.4. Odtworzenie gotowości operacyjnej SGRCHEM.

Po powrocie SGRChem do miejsca stacjonowania należy:

1. Przeprowadzić dekontaminację właściwą sprzętu użytego w działaniach ratowniczych.
2. Uzupelnąć zużyte środki i sprawdzić sprawność sprzętu.
3. Po użyciu ubrań gazoszczelnych przeprowadzić badania na ich szczelność.
4. W razie konieczności przeprowadzić kalibrację urządzeń pomiarowych.

5.1.5. Wzajemne współdziałanie SGRChem.

W przypadku współdziałania dwóch lub więcej SGRChem za organizację terenu działań ratowniczych, a tym samym za liczbę utworzonych odcinków bojowych, odpowiada KDR.

5.1.6. Dokumentacja z działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

1. Dokumentację z działań ratowniczych określa obowiązujące rozporządzenie MSWiA w sprawie szczegółowej organizacji KSRG.
2. Informację o działaniach ratowniczych przeprowadzonych przez SGRChem określa obowiązujące rozporządzenie MSWiA w sprawie szczegółowej organizacji KSRG.

5.2. Działania ratownicze w zakresie zagrożeń biologicznych.

W przypadku wystąpienia zagrożenia czynnikiem biologicznym, działania realizowane przez jednostki KSRG mają charakter wspomagający działania służb i instytucji odpowiedzialnych za realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia publicznego przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Wszystkie czynności prowadzone przez jednostki KSRG powinny być wykonywane pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, służb medycznych, które je bezpośrednio realizują lub lekarza weterynarii w przypadku chorób zwierzęcych.

Zasady określają postępowanie jednostek KSRG w zakresie:

- 1) zdarzeń związanych z zagrożeniem czynnikiem biologicznym z grupy 3 lub 4, które zostało określone w załączniku nr B.1.,
- 2) wystąpienia zdarzenia z niezidentyfikowaną przesyłką mogącą stanowić zagrożenie biologiczne, które zostało określone w załączniku nr B.2.,
- 3) prowadzenie dekontaminacji w przypadku wystąpienia zagrożenia czynnikiem biologicznym, które zostało określone w załączniku nr D.2.

Jednostki KSRG nie mogą być uwzględniane w procesie planistycznym służb i instytucji, które tworzą plany, zasady czy procedury postępowania na wypadek powstania zagrożenia czynnikiem biologicznym.

Jednostki KSRG nie mogą być wykorzystywane do realizacji działań leżących w kompetencjach służb i instytucji, które mają obowiązek posiadania stosownych procedur oraz służb reagowania w przedmiotowym zakresie, w szczególności w:

- 1) podmiotach leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych zobligowanych do zapewnienia działań wymienionych w art. 11 ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi,
- 2) infrastrukturze Państwowego Ratownictwa Medycznego,
- 3) na terenie lotnisk oraz portów lotniczych.

Jednostki KSRG prowadzą działania w ramach posiadanych sił i środków pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w przypadku:

- 1) prowadzenia dekontaminacji sił i środków MSWiA zaangażowanych w działania związane z zagrożeniem chorobami szczególnie niebezpiecznymi i wysoce zakaźnymi po dokonaniu oceny i zakwalifikowaniu przez właściwego inspektora sanitarnego bieżącego zdarzenia jako zdarzenie związane z zagrożeniem czynnikami biologicznymi z grupy 3 lub 4,
- 2) potrzeby przeprowadzenia dekontaminacji miejsc wskazanych przez właściwego inspektora sanitarnego w przypadku realnego zagrożenia epidemiologicznego, po dokonaniu oceny i zakwalifikowaniu przez właściwego inspektora sanitarnego bieżącego zdarzenia, jako zdarzenie związane z zagrożeniem czynnikami biologicznymi z grupy 3 lub 4,
- 3) przekazania zapotrzebowania wsparcia Państwowej Inspekcji Sanitarnej przez siły i środki KSRG do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, które występuje do stanowiska kierownika komendanta wojewódzkiego PSP o ich zadysponowanie.

5.3. Działania ratownicze w zakresie zagrożeń radiacyjnych.

Likwidacja zagrożenia w ramach posiadanych sił i środków, w tym podczas działań ratowniczych, w przypadku wystąpienia zdarzenia radiacyjnego polega na:

1. Weryfikacji zgłoszenia o zagrożeniu na miejscu zdarzenia.
2. Wykonaniu pomiarów radiometrycznych w celu określenia poziomu narażenia.
3. Wyznaczeniu obszaru, w którym występuje moc dawki promieniowania jonizującego powyżej 100 $\mu\text{Sv/h}$ i/lub występują skażenia promieniotwórcze.
4. Włączaniu lub wyłączaniu instalacji, urządzeń i mediów mających wpływ na bezpieczeństwo zagrożonych lub poszkodowanych osób oraz na bezpieczeństwo strażaków lub ratowników.
5. Priorytetowym wykonaniu czynności umożliwiających:
 - 1) dotarcie i wykonanie dostępu do zagrożonych lub poszkodowanych osób, wraz z przeprowadzeniem medycznych działań ratowniczych lub ich ewakuację poza strefę zagrożenia,
 - 2) przygotowanie dróg ewakuacji zagrożonych lub poszkodowanych osób,
 - 3) zapewnienie bezpieczeństwa zagrożonym lub poszkodowanym osobom,
 - 4) ewakuację i ratowanie osób, a następnie zwierząt przed skutkami bezpośrednich zagrożeń stwarzanych przez materiały promieniotwórcze.
6. Likwidacji lub ograniczeniu strefy zagrożenia.
7. Dostosowaniu sprzętu i technik ratowniczych do miejsca zdarzenia i rodzaju materiału promieniotwórczego, w celu zmniejszenia możliwości negatywnego oddziaływania materiału promieniotwórczego na ludzi i środowisko.
8. Prowadzenie dekontaminacji wstępnej.

Szczegółowe zasady organizacji KSRG w zakresie reagowania na zagrożenia radiacyjne określono w załącznikach R.

***Czynności, o których mowa powyżej,
prowadzą podmioty KSRG z uwzględnieniem ich wykształcenia
oraz wyposażenia w sprzęt specjalistyczny i środki ochrony indywidualnej.***

ROZDZIAŁ 6 OGÓLNE ZASADY ORGANIZACJI DEKONTAMINACJI

Celem przedmiotowego rozdziału jest przedstawienie zasad dekontaminacji prowadzonej przez podmioty KSRG. W dokumencie przedstawiono metody i sposoby prowadzenia dekontaminacji oraz wyposażenie w sprzęt i środki podmiotów KSRG.

W ramach wstępu do niniejszych zasad organizacji dekontaminacji należy rozróżnić:

- 1) dekontaminację wstępną,
- 2) dekontaminację właściwą,
- 3) neutralizację substancji niebezpiecznych.

Dekontaminacja wstępna realizowana jest na terenie akcji ratowniczej, natomiast dekontaminacja właściwa po zakończeniu akcji i poza jej terenem, której celem jest całkowite usunięcie skażenia. Zgodnie z rozporządzeniem MSWiA w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa i higieny służby strażaków PSP, stwierdzono, że na miejscu akcji ratowniczej przeprowadza się dekontaminację wstępną ludzi oraz sprzętu narażonego na działanie substancji niebezpiecznych, a ponadto, w rozporządzeniu MSWiA w sprawie szczegółowej organizacji KSRG, określono realizację ratownictwa chemicznego i ekologicznego m.in. poprzez: dekontaminację wstępną i/lub związywanie lub neutralizację substancji niebezpiecznych.

Dekontaminacja wstępna w ww. rozporządzeniu rozumiana jest jako działania wobec osób lub sprzętu eksponowanych na skażenie. Działania te polegają m.in. na zminimalizowaniu negatywnego oddziaływania czynnika skażającego na sprzęt użyty w działaniach ratowniczych, zmyciu lub przetarciu odsłoniętych części ciała oraz skóry skażonych osób poszkodowanych za pomocą substancji myjących, substancji dezaktywujących lub wody, usunięciu odzieży skażonej lub mogącej ulec skażeniu oraz zastosowaniu ubioru zastępczego.

Neutralizację substancji należy rozumieć jako reakcję chemiczną prowadzącą do otrzymania substancji o właściwościach niestwarzających zagrożenia dla ludzi, środowiska i mienia. Należy zwrócić uwagę, że neutralizacja nie musi być częścią dekontaminacji wstępnej, a może być działaniem mającym na celu usunięcie przyczyny powstania miejscowego zagrożenia. W przypadku dekontaminacji wstępnej, celem jest zminimalizowanie strat i ochrona życia osób ewakuowanych oraz ograniczenie rozprzestrzeniania się skażenia podczas ewakuacji ludzi, zwierząt i mienia ze strefy I do strefy II (niezwiększanie strefy I). Należy zaznaczyć, że to KDR ocenia które z możliwych czynności ratowniczych powinny być podjęte, aby zlikwidować przyczynę miejscowego zagrożenia, po czym decyduje o zakończeniu działań ratowniczych.

Dekontaminacja właściwa prowadzona jest po zakończeniu działań ratowniczych w celu całkowitego usunięcia substancji niebezpiecznej. Dekontaminacja właściwa nie jest czynnością ratowniczą, a tym samym podmioty KSRG nie realizują przedmiotowych działań w ramach działań ratowniczych. Dekontaminację właściwą wobec mienia można określić działaniami technicznymi przywracającymi rzeczy do stanu ich użytkowania przy pełnym poziomie bezpieczeństwa przed wtórnym skażeniem. Jeżeli przyczyna miejscowego zagrożenia lub pożaru została zlikwidowana i nie istnieje ryzyko rozprzestrzenienia się zagrożenia, po zakończeniu działań ratowniczych właściciel lub zarządca mienia odpowiada za doprowadzenie obiektu, urządzeń, itp. do stanu ich bezpiecznego użytkowania.

Kluczowym czynnikiem wpływającym na skuteczną dekontaminację jest czas. Dlatego istotą dekontaminacji wstępnej jest szybkie podjęcie działań przez pierwsze przybyłe na miejsce zdarzenia zastępy jednostek ochrony przeciwpożarowej.

W krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym jednostki ochrony przeciwpożarowej prowadzą czynności w zakresie dekontaminacji wstępnej na granicy strefy przy użyciu dostępnego sprzętu.

***Siły KSRG dekontaminację właściwą realizują
w obszarze własnego sprzętu i infrastruktury.***

Decyzje w zakresie kolejności wykonywanych czynności podejmuje kierujący działaniem ratowniczym.

Podczas realizacji dekontaminacji wstępnej ludzi należy zrealizować następujące zadania:

- 1) wyznaczyć strefę zagrożenia,
- 2) dotrzeć do poszkodowanych, przeprowadzić ewakuację poszkodowanych ze strefy I do miejsca dekontaminacji,
- 3) przeprowadzić segregację pierwotną,
- 4) przeprowadzić dekontaminację,
- 5) udzielić kwalifikowanej pierwszej pomocy,
- 6) przekazać poszkodowanych po dekontaminacji zespołom medycznym.

Po przeprowadzeniu dekontaminacji wstępnej następuje przekazanie poszkodowanych jednostkom ochrony zdrowia, w których gestii pozostaje zagadnienie zorganizowania dekontaminacji właściwej.

Szczegółowe zasady realizacji dekontaminacji w wybranych elementach określają załączniki D.

ROZDZIAŁ 7 WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA I TRANSGRANICZNA W ZAKRESIE RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

1. Działania ratownictwa chemicznego i ekologicznego poza granicami kraju realizowane są na podstawie obowiązujących przepisów zgodnie z podpisanymi umowami, porozumieniami i instrukcjami metodycznymi.
2. Dobór i zadysponowanie sił i środków poza granice kraju poprzedzone jest uruchomieniem stosownych mechanizmów i procedur związanych z udzielaniem pomocy dla kraju zgłaszającego taką potrzebę.
3. Stałe monitorowanie dyżurów oraz analizowanie gotowości operacyjnej zasobów ratowniczych, w tym modułów zadaniowych przewidzianych do działań poza granicami kraju należy do Dyżurnego Operacyjnego Kraju w Stanowisku Kierowania Komendanta Głównego PSP.
4. Uruchomienie mechanizmów i procedur związanych z udzielaniem pomocy transgranicznej, wynikających z umów, porozumień i instrukcji metodycznych, należy do stanowiska kierowania właściwego komendanta wojewódzkiego PSP, z powiadomieniem Stanowiska Kierowania Komendanta Głównego PSP.
5. Uruchomienie mechanizmów i procedur związanych z udzielaniem zagranicznej pomocy ratowniczej na terenie innego kraju może wdrożyć Stanowisko Kierowania Komendanta Głównego PSP na zasadach określonych w odrębnych dokumentach.

ROZDZIAŁ 8 ZESPÓŁ KOMENDANTA GŁÓWNEGO PSP DS. RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

Komendant Główny PSP powołuje w odrębnym trybie Zespół ds. ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

Do zadań Zespołu należy:

1. Analizowanie stanu ratownictwa chemicznego i ekologicznego w KSRG oraz opiniowanie kierunków jego rozwoju.
2. Analizowanie dokumentacji dotyczącej złożonych akcji i ćwiczeń z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
3. Opiniowanie sprzętu ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie możliwości jego stosowania.
4. Proponowanie zasad i procedur z zakresu organizacji i prowadzenia działań ratowniczych ratownictwa chemicznego i ekologicznego oraz ich aktualizacji.
5. Weryfikacja spełniania standardów szkoleniowych przez szkoły i ośrodki szkolenia PSP oraz inne ośrodki szkoleniowe, w tym infrastruktury niezbędnej do doskonalenia umiejętności dotyczących ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresach podstawowym i specjalistycznym.
6. Rekomendowanie wdrożenia wniosków z analiz zagrożeń i z analiz zabezpieczenia operacyjnego.
7. Rekomendowanie udziału w konferencjach i seminariach z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
8. Wskazywanie potrzeb szkoleniowych oraz wsparcia merytorycznego w zakresie doskonalenia zawodowego.
9. Proponowanie rozwiązań służących rozwojowi ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

ROZDZIAŁ 9 ZADANIA WOJEWÓDZKIEGO KOORDYNATORA PSP DS. RATOWNICTWA CHEMICZNEGO I EKOLOGICZNEGO

Komendant wojewódzki PSP wyznacza w odrębnym trybie wojewódzkiego koordynatora PSP ds. ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

Do zadań Koordynatora należy:

1. Analizowanie stanu gotowości ratownictwa chemicznego i ekologicznego na terenie województwa.
2. Analizowanie dokumentacji dotyczącej:
 - 1) organizacji SGRChem,
 - 2) organizowania ćwiczeń,
 - 3) działań ratowniczych,
 - 4) wypadków strażaków lub ratowników w czasie działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
3. Nadzorowanie organizacji oraz przebiegu szkoleń z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
4. Udział w przedsięwzięciach organizacyjno-operacyjnych PSP, w szczególności w zakresie opracowywania, modyfikowania i aktualizowania wojewódzkich i powiatowych planów ratowniczych oraz planów rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w aspekcie ratownictwa chemicznego i ekologicznego, a także opiniowania zasad współdziałania KSRG z podmiotami realizującymi zadania z zakresu tej dziedziny ratownictwa.
5. Sporządzanie analiz wyposażenia PSP w zakresie prowadzenia działań ratownictwa chemicznego i ekologicznego oraz przedkładanie ich przełożonym wraz z propozycjami zakupów lub wymiany sprzętu.
6. Opiniowanie scenariuszy oraz współuczestnictwo w organizacji, przeprowadzeniu i ocenie ćwiczeń na poziomie wojewódzkim i powiatowym.
7. Udział w inspekcjach gotowości operacyjnej podmiotów KSRG w zakresie organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
8. Udział w spotkaniach, warsztatach i konferencjach dotyczących współpracy jednostek KSRG z innymi podmiotami ratowniczymi.
9. Dostarczanie nowych materiałów dydaktycznych z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
10. Współuczestniczenie w opracowywaniu:
 - 1) planu rozwoju sieci jednostek ratownictwa specjalistycznego w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
 - 2) wniosków z analizy gotowości operacyjnej jednostek w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
 - 3) planów szkolenia i doskonalenia zawodowego na potrzeby ratownictwa chemicznego i ekologicznego,
 - 4) planów zakupów i rozmieszczenia sprzętu ratowniczego do realizacji zadań ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresach podstawowym i specjalistycznym,
 - 5) zasad współpracy ze służbami i podmiotami współdziałającymi w zakresie ratownictwa chemicznego i ekologicznego.

ROZDZIAŁ 10 POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Podmioty wymienione w niniejszych Zasadach realizują również zadania z innych dziedzin ratowniczych, w zależności od posiadanych możliwości organizacyjno-technicznych i wyszkolenia.
2. Tracą moc „Zasady organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym” z 2013 r.
3. Tracą moc „Zasady postępowania jednostek Państwowej Straży Pożarnej w przypadku wystąpienia podejrzenia zagrożenia chorobami szczególnie niebezpiecznymi i wysoce zakaźnymi” z 2015 r. Powyższe zagadnienia określają załączniki do niniejszych Zasad.
4. Tracą moc „Zasady działań Państwowej Straży Pożarnej podczas wystąpienia zagrożenia z niezidentyfikowaną przesyłką oraz organizacja transportu materiałów biologicznych do laboratorium Wojskowego Instytutu Higieny i Epidemiologii w Puławach” z 2015 r. Powyższe zagadnienia określają załączniki do niniejszych Zasad.
5. Tracą moc „Standardowe zasady postępowania podczas zdarzeń z udziałem materiałów promieniotwórczych – czynności ratownicze na poziomie podstawowym” z 2020 r. Powyższe zagadnienia określają załączniki do niniejszych Zasad.
6. Aktualizacja „Zasad organizacji ratownictwa chemicznego i ekologicznego w krajowym systemie ratowniczo-gaśniczym” wymaga:
 - 1) zatwierdzenia zmian w zakresie rozdziałów od 1 do 10 dokumentu głównego przez Komendanta Głównego PSP,
 - 2) zatwierdzenia zmian w zakresie rozdziału 11 dokumentu głównego oraz treści załączników przez Dyrektora Krajowego Centrum Koordynacji Ratownictwa.

ROZDZIAŁ 11 SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

- Załącznik nr 1 Wykaz przepisów związanych z ratownictwem chemicznym i ekologicznym.
- Załącznik nr 2 Minimalny normatyw wyposażenia w zakresie podstawowym dla ratownictwa chemicznego i ekologicznego.
- Załącznik nr 3 Minimalne wymagania sprzętowe SGRChem dla poziomów gotowości A i B.
- Załącznik nr 4 Minimalne wymagania sprzętowe SGRChem dla poziomu gotowości C.
- Załącznik nr 5 Minimalne wymagania sprzętowe SGRChem dla poziomu gotowości D.
- Załącznik nr 6 Minimalne wymagania sprzętowe SGRChem dla poziomu gotowości L.
- Załącznik nr 7 Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie podstawowych czynności ratowniczych.
- Załącznik nr 8 Plan rozwoju sieci jednostek przygotowanych do ratownictwa chemicznego i ekologicznego w zakresie specjalistycznych czynności ratowniczych.
- Załącznik nr 9 Wykaz szkoleń i doskonalenia zawodowego.
- Załącznik nr 10 Spis procedur.
- Załącznik nr 11 Karta graficzna SGRChem
- Załącznik nr B.1. Zasady postępowania jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej w przypadku wystąpienia podejrzenia zagrożenia chorobami szczególnie niebezpiecznymi i wysoce zakaźnymi.
- Załącznik nr B.1.1. Algorytm obiegu informacji dotyczący dysponowania jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej w przypadku wystąpienia podejrzenia zagrożenia chorobami szczególnie niebezpiecznymi i wysoce zakaźnymi.
- Załącznik nr B.1.2. Wzór oznaczenia opakowań odpadów typu „BIOHAZARD”.
- Załącznik nr B.2. Zasady działań Państwowej Straży Pożarnej podczas wystąpienia zagrożenia z niezidentyfikowaną przesyłką oraz organizacja transportu materiałów biologicznych do laboratorium.
- Załącznik nr B.2.1. Procedura działania instytucji otrzymującej podejrzaną przesyłkę.
- Załącznik nr B.2.2. Algorytm postępowania i współdziałania w przypadku otrzymania niezidentyfikowanej przesyłki, mogącej stanowić zagrożenie chemiczne, biologiczne lub radiacyjne.
- Załącznik nr B.2.3. Poziomy zagrożenia biologicznego.
- Załącznik nr B.2.4. Protokół przygotowania obiektu badań/próbki do transportu w przypadku otrzymania podejrzonej przesyłki.
- Załącznik nr B.2.5. Wykaz pojazdów PSP wyznaczonych do transportu przesyłek niebezpiecznych do laboratorium.
- Załącznik nr B.2.6. Schemat obiegu informacji związanych z uruchomieniem gotowości diagnostycznej Laboratorium PSP.
- Załącznik nr B.2.7. Dane kontaktowe osób przyjmujących zgłoszenie o uruchomieniu gotowości diagnostycznej laboratorium.
- Załącznik nr B.2.8. Oznaczenie transportowe przesyłki do laboratorium.
- Załącznik nr D.1. Wyposażenie sprzętowe JRG PSP do prowadzenia dekontaminacji wstępnej.

- Załącznik nr D.2. Przykładowy opis ścieżki dekontaminacyjnej w przypadku zagrożenia biologicznego.
- Załącznik nr D.3. Dekontaminacja wstępna sprzętu i ratowników w ubraniach ochrony przeciwchemicznej.
- Załącznik nr D.3.1. Dekontaminacja funkcjonariuszy formacji uzbrojonych.
- Załącznik nr D.3.2. Dekontaminacja sprzętu wrażliwego.
- Załącznik nr D.3.3. Dekontaminacja pojazdów.
- Załącznik nr D.4. Wytyczne dotyczące organizacji dekontaminacji w warunkach skażenia środkami CBRNE w przypadku uroczystości / imprezy masowej.
- Załącznik nr D.4.1. Organizacja dekontaminacji masowej przed placówkami medycznymi.
- Załącznik nr D.4.2. Rejestr poszkodowanych.
- Załącznik nr D.4.3. Zestaw podekontaminacyjny.
- Załącznik nr D.5. Dekontaminacja wstępna osób.
- Załącznik nr D.5.1. Szybka dekontaminacja masowa.
- Załącznik nr D.6. Dekontaminacja osób zatrzymanych.
- Załącznik nr D.7. Dekontaminacja zwierząt.
- Załącznik nr D.8. Metody dekontaminacji.
- Załącznik nr D.8.1. Dobór metod dekontaminacyjnych.
- Załącznik nr D.8.2. Fumigacja.
- Załącznik nr R.1. Ochrona radiologiczna oraz działania podczas zdarzeń radiacyjnych – podstawowe informacje.
- Załącznik nr R.2. Ochrona radiologiczna oraz działania podczas zdarzeń radiacyjnych – zakres podstawowy.
- Załącznik nr R.3. Ochrona radiologiczna oraz działania podczas zdarzeń radiacyjnych – zakres specjalistyczny.
- Załącznik nr R.4. Ochrona radiologiczna oraz działania podczas zdarzeń radiacyjnych – dokumentacja z działań ratowniczych.